



Ochrana detí v cirkevnom prostredí

Workshop

24.10.2026, KDS, Žilina





Predstavenie pracovnej skupiny

„Čo mám robiť, keď som tu sám?“

Situácia

Nedeľná besiedka sa práve začala. Na stretnutí je dvanásť detí vo veku 5 až 10 rokov a vedie ju iba jeden dobrovoľník. Pôvodne mal prísť aj pomocník, ale na poslednú chvíľu sa ospravedlnil. Vedúci sa napriek tomu rozhodne program uskutočniť, pretože nechce deti poslať domov ani sklamať rodičov.

Počas tvorivej aktivity sa šesťročný Filip potkne, spadne a udrie si koleno. Rozplače sa, drží sa za nohu a opakovane hovorí, že chce ísť za mamou. Vedúci sa k nemu skloní, aby zistil, čo sa stalo, a pokúsil sa ho upokojiť.

V tej chvíli za ním príde päťročná Laura a oznámi mu, že potrebuje ísť na toaletu. Ďalšie deti sa začnú rozprávať, niektoré vstanú od stolov a jedno dieťa sa pokúša vyjsť z miestnosti.

Vedúci nevie, čo má urobiť ako prvé. Ak pôjde s Laurou na toaletu, ostatné deti zostanú bez dohľadu. Ak zostane s deťmi, Filip stále plače a Laura potrebuje pomoc. Uvedomí si, že nemá pripravený náhradný postup pre prípad, keď pomocník nepríde.

Otázky na diskusiu

- Bolo správne uskutočniť besiedku, keď pomocník na poslednú chvíľu odpadol?
- Kto má prednosť: zranené dieťa, dieťa, ktoré potrebuje ísť na toaletu, alebo dohľad nad celou skupinou?
- Čo má vedúci urobiť bezprostredne po úraze?
- Môže nechať ostatné deti samé v miestnosti, aby pomohol Filipovi alebo sprevádzal Lauru na toaletu?
- Ako má postupovať, ak Filip trvá na tom, že chce ísť k rodičom?
- Kedy má kontaktovať rodičov a kedy je potrebné privolať zdravotnú pomoc?
- Čo mal zbor zabezpečiť ešte pred začiatkom stretnutia?
- Ako má zbor postupovať, ak sa podobná situácia opakuje a na besiedku pravidelne prichádza iba jeden vedúci?

Čo vlastne ochrana detí je?

Ochrana detí je prevencia akéhokoľvek násilia a nebezpečenstva,
ktoré by mohlo ublížiť deťom,
pomocou jasne nastavených hraníc a pravidiel,
tréningu, preverovania pracovníkov s deťmi
a systému riešenia nevhodných situácií.

Čo zahŕňa kvalitná ochrana detí v cirkvi?

- Jasné stanovisko k téme ochrany detína celocirkevnej úrovni
- Jednoduché a prehľadné pravidlá pre praktickú službu
- Stratégia tréningu pracovníkov s deťmi
- Pomoc pri riešení ťažkých otázok
- Systém nahlasovania a riešenia porušenia pravidiel



Prečo sa o téme ochrany detí potrebujeme rozprávať?

Je to naša morálna a kresťanská povinnosť

“Dedičstvo Hospodina sú synovia,
odmena je plod života.“ (Ž 127:3)

- Deti sú darom, ktorý nám ako cirkvi Boh zveril a pastierska služba zahŕňa aj ich ochranu
- Ochrana detí je prejavom lásky voči nim



Je to naša morálna a kresťanská povinnosť

Dávajte pozor na seba i na celé stádo, v ktorom vás Duch Svätý ustanovil za biskupov, aby ste pásli Božiu cirkev, ktorú si získal za cenu svojej vlastnej krvi. (Sk 20:28)

- Pastoračný a zodpovedný prístup nie je prejavom nedôvery, naopak vyjadruje, že svoje poslanie berieme vážne
- Pravidlá ochrany detí nemajú byť reakciou na škandál - je to múdra prevencia, ktorá chráni deti aj služobníkov
- Hranice službu chránia - nie je to nedostatok viery, či dôvery, dobré pravidlá posilňujú dôveru v cirkev

Prinášanie jasnosti a systému

- Nejaké pravidlá máme, ale je v nich chaos
- Nemáme systém, ako ich implementovať a vyžadovať ich dodržiavanie na každej úrovní služby deťom
- Nie sme dostatočne oboznámení so slovenskou legislatívou či zásadami postúpenia prípadov
- Bez systému pochopenie a dodržiavanie pravidiel iba predpokladáme
- Ľahko dokážeme prehliadnuť potenciál nebezpečenstva



Inšpirácia globálnou cirkvou



- Vysoko kvalitné štandardy ochrany detí, spôsoby preverovania dobrovoľníkov a povedomie o tejto téme v celej cirkvi
- Pravidelné každoročné preškoľovanie dobrovoľníkov
- Ochrana detí nie je vnímaná ako zbytočná byrokratická záťaž, ale ako veľmi dôležitá súčasť zodpovedného prístupu k deťom
- Profesionálne systémy

Čo sa stane, keď nič neurobíme

- Riziko ublíženia deťom
- Riziko zranenia dôvery
- Riziko zodpovednosti cirkvi a poškodania jej svedectva



Aktuálna situácia na Slovensku

Ako to máme na Slovensku

- Celospoločenské povedomie o téme ochrany detí je nízke
- Výskumy potvrdzujú traumatizáciu z detstva u polovice dospelej populácie na Slovensku (MUDr. Natália Kaščáková, PhD.)
- „Ako spoločnosť často veríme páchateľom a nie deťom“ (psychoterapeut Daniel Ralaus)
- Zodpovedný štátny orgán- Sociálnoprávna ochrana detí a sociálna kuratela (SPODaSK)



Ako to máme na Slovensku

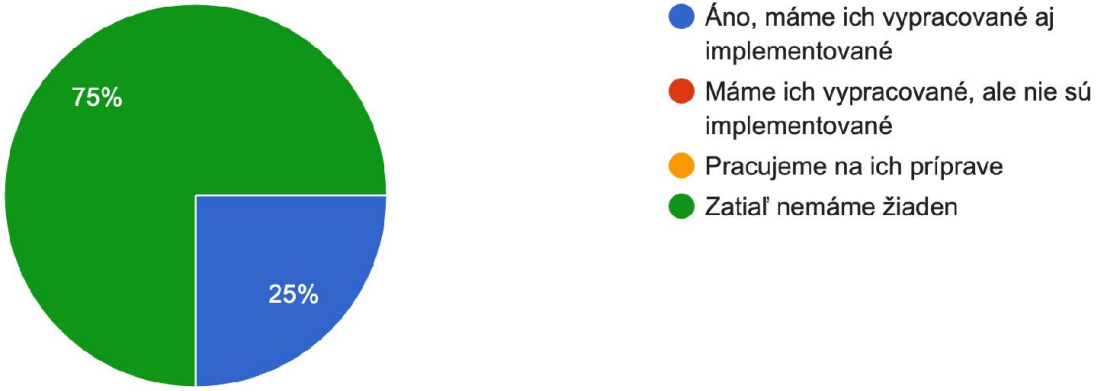
- Rôzne úrovne spracovania témy naprieč cirkvami a kresťanskými organizáciami
- „Priekopníci“ v téme na Slovensku- Detská Misia, Konferencia biskupov Slovenska, eRko, Slovenský skauting...



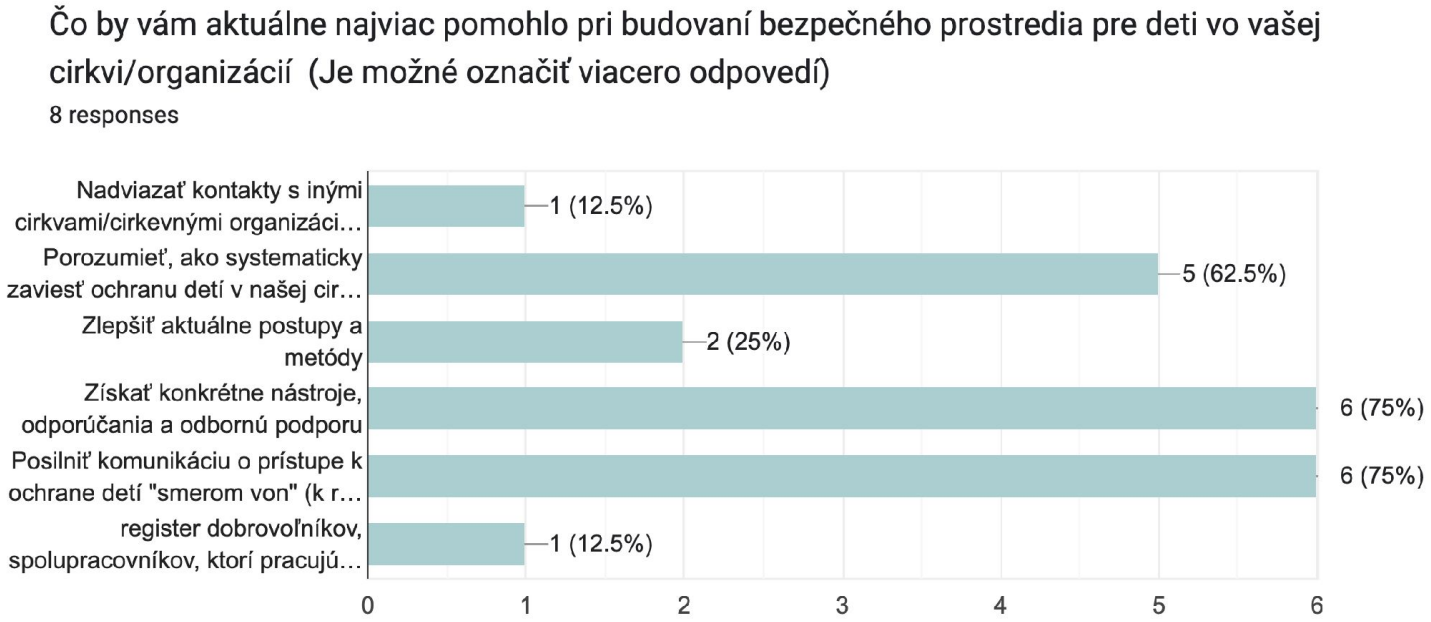
Výsledky zoznamovacej ankety (Google Forms)

Má vaša cirkev/organizácia vypracovanú a zavedenú politiku alebo štandardy ochrany detí?

8 responses



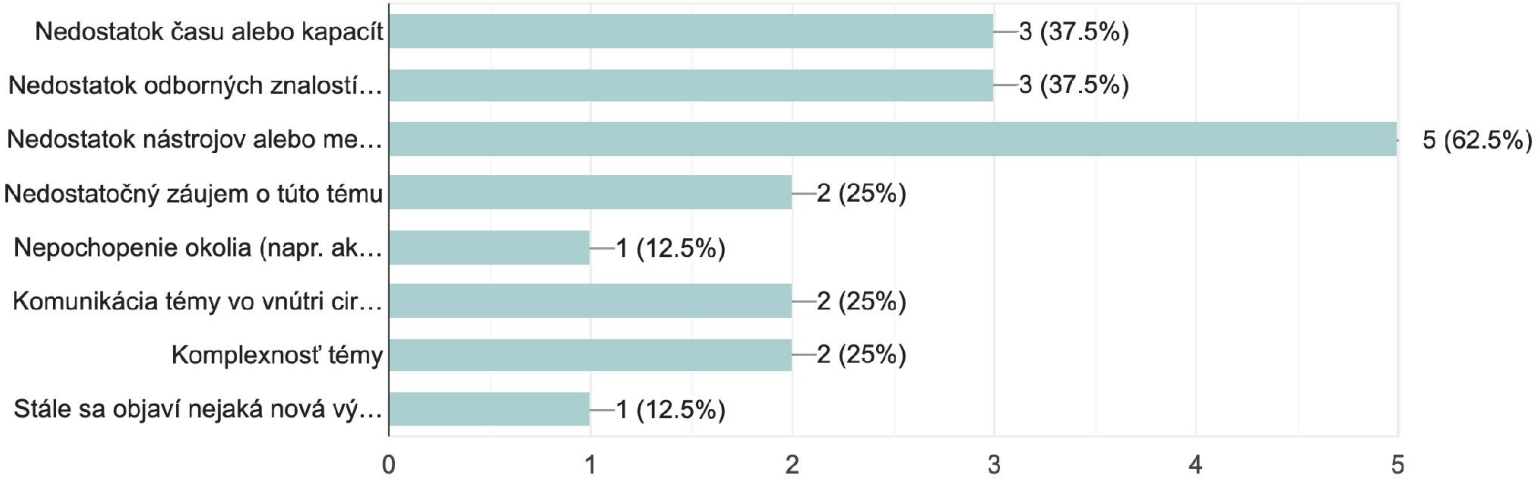
Výsledky zoznamovacej ankety (Google Forms)



Výsledky zoznamovacej ankety (Google Forms)

Aké potenciálne alebo reálne výzvy vnímate pri zavádzaní štandardov ochrany detí vo Vašej cirkvi/organizácii? (Je možné označiť viacero odpovedí)

8 responses



Fyzická bezpečnosť na aktivitách a stretkách

- fyzická bezpečnosť priestoru
- fyzický kontakt a hranice



Ochrana detí v cirkvi: Príručka pre bezpečnejšie spoločenstvo

Tento manuál definuje etický kódex a preventívne opatrenia pre cirkevné prostredle (besiedky, tábory). Jeho cieľom nie je budovať nedôveru, ale prostredníctvom jasných pravidiel chrániť deti aj samotných dobrovofnikov pred rizikami a nedorozumeniami.

Zlaté pravidlá prevencie (PRAVIDLA)

Nikdy nie osamote (Zásada „dvoch“)

Dospelý nikdy nezostáva s diefafom sám v uzavretom priestore; v miestnosti sú vždy aspoň dvaja dospeli.

Princíp viditeľnosti a otvorenosti

Stretnutia prebiehajú na otvorených miestach a dvere do miestností musia zostať vždy otvorené.

Rešpektovanie telesných hraníc

Povolený je len bezpečný dotyk (podanie ruky), objatie len na podnet dieťaťa a nikdy v intimnych zónach.



Kódex správania dobrovoľníka

Rešpektujúca a povzbudzujúca komunikácia

Nepoužívame iróniu, vulgarizmy ani ponižovanie; komunikujeme s úctou a primerane veku.

Digitálna bezpečnosť a súkromie

S defmi si nepíšeme cez súkromné účty a nezverejňujeme ich fotografie bez súhlasu rodičov.

Profesionálne hranice pri hygiene

Dobrovoľníci nevstupujú s defmi do toaliet ani im nepomáhajú pri sprchovaní (s výnimkou vopred schválených situácií).

Postup pri podozrení alebo incidente



Vypočujte dieta bez posudzovania

Zostaňte pokojní, dieťa neobviňujte, nekladťe sugestívne otázky a nesľubujte ópinú mičanlívosť.

Povinné nahlasovanie a dokumentácia

Každé podozrenie nahláste vedúcemu služby; pri akútnom ohrození volajte linku 112.

Kľúčové dokumenty pre bezpečnosť

- **Podpísaný Etický kódex:** Závázok dobrovoľníka k bezpečnému správaniu
- **Súhlas rediča:** Povolenie na účasť, fotenie a zdravotnú starostlívosť
- **Insident report:** Formálny záznam o úraze alebo podozrívom správaní

PRIORITA

Priorita ochrany pred reputáciou

Ochrana bezpečia dieťaťa má vždy prednosť pred ochranou dobreho mene jednotlivca alebo inštitúcie.

NotebookLM

15 TÉM OCHRANY DETÍ A SAFEGUARDINGU

Prehľad materiálov pre cirkvi a kresťanské organizácie

1. Základy ochrany a bezpečia detí
2. Bezpečná besiedka – pravidelné stretnutia detí a mládeže
3. Etický kódex pracovníkov a dobrovoľníkov
4. Safeguarding officer a organizácia ochrany detí v cirkvi
5. Ochrana detí na táboroch, výletoch, prespávačkách a iných podujatiach
6. Bezpečný výber, preverovanie a zaškoľovanie pracovníkov a dobrovoľníkov
7. Zákaz šikany a násilia medzi deťmi
8. Fotografovanie, filmovanie a zverejňovanie záberov detí
9. Online komunikácia a digitálna bezpečnosť
10. Duchovná manipulácia a zodpovedné používanie duchovnej autority
11. Inklúzia, rovnosť a rešpektovanie rozmanitosti
12. Ako postupovať pri podozrení na ohrozenie dieťaťa
13. Modlitba, duchovná služba a emocionálna podpora dieťaťa
14. Bezpečné priestory a individuálny kontakt s dieťaťom
15. Fyzický kontakt, osobná starostlivosť a rešpektovanie hraníc dieťaťa

BEZPEČIE DETÍ JE SPOLOČNOU ZODPOVEDNOSŤOU

PIKTOGRAMY A PREHĽADY | 1/2

















PIKTOGRAMY A PREHĽADY | 2/2

















MODELOVÁ SITUÁCIA

Keď nastane krízová situácia

Jeden vedúci • 12 detí vo veku 5 – 10 rokov • viacero potrieb naraz

ČO SA DEJE?

Filip sa zranil.

Laura potrebuje ísť na toaletu.

Ostatné deti stále potrebujú dohľad.

ČO MÁ VEDÚCI UROBIŤ?

1	**ZASTAVIŤ**	Prerušiť aktivitu a usmerniť skupinu do bezpečia.
2	**POSÚDIŤ**	Skontrolovať stav dieťaťa a poskytnúť potrebnú prvú pomoc.
3	**PRIVOLAŤ POMOC**	Zabezpečiť ďalšieho povereného dospelého.
4	**KONAŤ PRI VÁŽNOM ÚRAZE**	Bezodkladne volať 155 alebo 112.

PRIORITA: Bezpečnosť detí má prednosť pred pokračovaním programu.

PREVENCIA A ZODPOVEDNOSŤ

Bezpečnosť sa plánuje vopred

Zbor má vytvoriť podmienky, aby vedúci nemusel improvizovať v krízovej situácii.

ČO MUSÍ MAŤ ZBOR ZABEZPEČENÉ?

- Primeraný počet dospelých podľa veku, počtu a potrieb detí.
- Náhradného vedúceho a plán pri neprítomnosti pomocníka.
- Službu podpory – určenú a dostupnú osobu na privolanie pomoci.
- Postup pri úraze, toalete a odovzdávaní detí rodičom.
- Kontakty na rodičov, lekárničku a vyškolených pracovníkov.
- Jasné rozdelenie zodpovedností a hlásenie opakovaných rizík.

AK BEZPEČNOSŤ NIE JE ZAISTENÁ

Privolať pomoc, upraviť alebo pozastaviť program. Ak potrebný dohľad nemožno zabezpečiť, program sa nemá uskutočniť za každú cenu.

1 ZASTAV › 2 ZABEZPEČ › 3 POMÔŽ › 4 PRIVOLAJ › 5 POKRAČUJ IBA BEZPEČNE

Služba podpory pomáha, ale nenahrádza priamy dohľad ani potrebný počet dospelých.

VÝCHODISKOVÉ MATERIÁLY

Použité dokumenty a pravidlá

Podklady, z ktorých vychádza analýza modelovej situácie.

01 **Základy ochrany a bezpečia detí**

Zodpovednosť za bezpečnosť a prevencia rizík.

02 **Etický kódex pracovníkov a dobrovoľníkov**

Najlepší záujem dieťaťa a povinnosť vyhľadať pomoc.

15 **Bezpečná besiedka a pravidelné stretnutia detí a mládeže**

Dohľad, služba podpory a reakcia na nečakané situácie.

12 **Bezpečný výber, preverovanie a školenie pracovníkov a dobrovoľníkov**

Pripravenosť, školenie a rozdelenie zodpovedností.

14 **Safeguarding officer a ochrana detí v organizácii**

Oznamovanie rizík a zodpovednosť vedenia.

DOPLŇUJÚCE ODPORÚČANIE

Vypracovať samostatný postup pri úraze alebo náhlej nevoľnosti dieťaťa.

Názvy dokumentov sú prevzaté z podkladu k modelovému prípadu.

MODELOVÁ SITUÁCIA

Obvinenie po rozhovore za zatvorenými dverami

Vedúci nebol prítomný a musí reagovať na dve protichodné výpovede.

PRÍPAD

Tomáš sa počas programu opakovane správa rušivo. Pomocník, ktorý sa ešte len učí, ho odvedie do uzavretej miestnosti, aby mu dohovoril.

Po návrate Tomáš nahnevane tvrdí, že ho pomocník udrel. Pomocník to popiera. Vedúci nič nevidel. Z predchádzajúcich skúseností vie, že Tomáš už viackrát uvádzal podobné nepravdivé tvrdenia, preto sa mu zdá pravdepodobnejšie, že k úderu nedošlo.

OTÁZKY PRE SKUPINU

- Môže vedúci vychádzať z minulých skúseností a obvinenie odmietnuť?
- Ako dať Tomášovi aj pomocníkovi priestor bez predčasného záveru?
- Ktoré pravidlá boli porušené ešte pred obvinením?
- Čo má vedúci urobiť hneď a komu má situáciu oznámiť?
- Ako zabrániť podobnej situácii v budúcnosti?

Minulé správanie môže byť kontextom, nie dôkazom, že aktuálne oznámenie je nepravdivé.

ANALÝZA RIZÍK

Čo sa malo urobiť inak?

Najväčším problémom je už samotné porušenie bezpečných pravidiel pri rozhovore s dieťaťom.

BEZPEČNÉ PROSTREDIE

- Rozhovor sa nemá viesť osamote s dieťaťom v uzavretej miestnosti.
- Ak je potrebné odísť bokom, zvoliť viditeľný priestor alebo miestnosť s presklenými dverami.
- Zabezpečiť, aby bol ďalší poverený dospelý v dohľade alebo nablízku.

PODPORA NOVÉHO POMOCNÍKA

- Začiatočník nemá samostatne riešiť náročnú disciplinárnu situáciu.
- Skúsený vedúci má prevziať vedenie a modelovať pokojný, rešpektujúci postup.
- Pravidlá a hranice fyzického kontaktu musia byť vysvetlené vopred.

SPRÁVNE NASTAVENÉ PRAVIDLÁ

- Žiadne zastrašovanie, ponižovanie ani fyzické tresty.
- Rozhovory s deťmi viesť transparentne a primerane ich veku.
- Pri incidente alebo obvinení aktivovať interný postup ochrany detí.

Pravidlá chránia dieťa aj dobrovoľníka a pomáhajú predchádzať nedorozumeniam i falošným obvineniam.

POUŽITÉ MATERIÁLY

Dokumenty a pravidlá, o ktoré sa opierame

Názvy dokumentov podľa podkladov k ochrane detí v cirkevnom prostredí.

01 **Základy ochrany a bezpečia detí**

Najlepší záujem dieťaťa, prevencia rizík a bezpečné prostredie.

02 **Etický kódex pracovníkov a dobrovoľníkov**

Dôstojnosť dieťaťa, hranice správania a zodpovednosť dospelých.

12 **Bezpečný výber, preverovanie a školenie pracovníkov a dobrovoľníkov**

Zaškolenie, dohľad nad novým pomocníkom a jasné kompetencie.

14 **Safeguarding officer a ochrana detí v organizácii**

Oznamovanie obáv a zodpovednosť určenej osoby za ochranu detí.

15 **Bezpečná besiedka a pravidelné stretnutia detí a mládeže**

Dohľad, transparentný kontakt s deťmi a bezpečná organizácia aktivít.

DÔLEŽITÉ DOPLNENIE

Organizácia potrebuje jasný postup pri prijatí a preverení obvinenia.

Konkrétne pravidlá presklených dverí a rozhovorov v dohľade treba overiť v interných dokumentoch zboru.

ODPORÚČANÉ RIEŠENIE

Rovnaký priestor, bezpečný postup

Vedúci nemusí považovať obe verzie za rovnako pravdepodobné, ale musí konať nestranne a podľa pravidiel.

1

ZAISTIŤ BEZPEČIE

Pokojne oddeliť účastníkov a zabezpečiť dohľad nad všetkými deťmi. Pomocník nemá zatiaľ zostať s Tomášom osamote.

2

VYPOČUŤ TOMÁŠA

Poďakovať mu za oznámenie, počúvať bez navádzania a zapísať jeho presné slová. Minulé nepravdivé tvrdenia nesmú byť dôvodom na automatické odmietnutie.

3

VYPOČUŤ POMOCNÍKA ODDĚLENE

Dať mu možnosť uviesť vlastnú verziu bez konfrontácie s dieťaťom. Nepovažovať ho automaticky za vinného ani ho neospravedlniť vopred.

4

ZAZNAMENAŤ A OZNÁMIŤ

Zaznamenať čas, miesto, prítomné osoby, presné vyjadrenia a pozorované skutočnosti. Informovať safeguarding officera alebo určenú zodpovednú osobu.

5

PREVERIŤ PRIMERANE

Zodpovedná osoba vyhodnotí dostupné informácie, potrebu ďalších ochranných opatrení, kontaktovanie rodičov a prípadné oznámenie príslušným orgánom.

6

ODSTRÁNIŤ PRÍČINU RIZIKA

Do budúcna: presklené dvere alebo viditeľný priestor, žiadne osamotené rozhovory, dohľad skúseného vedúceho a jasné školenie pomocníkov.

Záver: Je možné, že k úderu nedošlo. Vedúci však nesmie rozhodnúť len podľa dojmu — musí ochrániť dieťa, dať priestor obom stranám a zabezpečiť riadne preverenie.

Webstránka pracujemsdetmi.sk







Ďakujeme za váš čas a tešíme sa na spoluprácu



